

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon muutostyö

- kooste keskeisistä muutoksista

Opetushallitus
Ammatillinen koulutus
Dinah Arifulla

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto 2024

OPH-4417-2023, <https://urly.fi/3oSa>

- Iso rakenteellinen ja sisällöllinen muutos tullut voimaan 1.8.2024
- Tutkintonimikkeet lähihoitaja ja perustason ensihoitaja
 - Kaikille yhteiset kolme pakollista ammatillista tutkinnon osaa
 - Erillinen lääkehoidon tutkinnon osa lähihoitajille
- Tutkinnon osat toimivat myös itsenäisinä täydennyskoulutuksina
- Lasten ja nuorten osaamisalalla ns. vaka-pätevyys
- Lisäksi eriytynyttä osaamista ensihoitoon, sairaanhoitoon, ikääntyneiden hoitotyöhön ja kuntoutukseen, mielenterveys- ja päihdetyöhön, vammaistyyöhön sekä suunhoitoon

Tarkennustarpeet

- Lääkitysturvallisuus ja lääkehoidon osaaminen
- Kielitaito kotimaisista kielistä
- Elintarvikehygienian osalta asetuksen ja lain mukaiset merkinnät
- Valinnaisten tutkinnon osien ammattitaidon osoittamistapojen moninaisuus
- Muut muutokset
 - Selkeyttäminen
 - OPH:n muutokset tutkinnon perusteisiin
 - Linjaus tutkinnon osien laajuuksista 15-30-45 osp

Sote pt 2026 rakenne ePerusteissa

Perusteen tiedot

Tutkinnon osat

Tutkinnon muodostuminen

Osaamisen arviointi

Mukauttaminen ja poikkeaminen

Ikääntyneiden hoidon ja kuntoutumisen
osaamisala

Lasten ja nuorten kasvatuksen ja hoidon
osaamisala

Mielenterveys- ja päihdetyön osaamisala

Perustason ensihoidon osaamisala

Sairaanhoidon osaamisala

Suunhoidon osaamisala

Vammaistyön osaamisala

Liite 1. Arvoperusta

Liite 2. Luvat ja pätevyyydet

Liite 3. Tutkintokohtaiset
terveydentilavaatimukset

Lääkitysturvallisuus ja lääkehoidon osaaminen

The background features abstract, flowing shapes in green and blue. A large green shape curves from the top right towards the center, while a blue shape curves from the bottom left towards the center, creating a sense of movement and depth.

Lääkehoidon tutkinnon osaan lisätään kuvaus

- Tarkentaa tutkinnon osan suorittamista

Kuvaus

Tutkinnon osa on tarkoitettu vahvistamaan lähihoitajan lääkehoidon osaamista. Tutkinnon osaa voivat suorittaa sosiaali- ja terveysalan perustutkintoa suorittavat tai jo aiemmin kyseisen tutkinnon tai vastaavan sosiaali- ja terveysalan ammattihenkilön koulutuksen saanut.

Tämän tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten osaamisen arviointia ei voi mukauttaa eikä ammattitaitovaatimuksista voi poiketa.

Lääkitysturvallisuus osaamisalalla

Osaamisalojen tutkinnon osissa (pl. Kasvatus- ja ohjausalan pt:n yhteinen tutkinnon osa, LAKAHY) huomioitu oheiset osaamiset. Sanoitus voi olla sama kuin aiemmin mutta osaaminen samansisältöinen.

- toteuttaa lääkehoitoa turvallisesti
- tekee virheettömästi annoslaskut sekä yksikönmuunnokset
- seuraa asiakkaan lääkehoidon vaikutuksia sekä mahdollisia sivu-, haitta- ja yhteisvaikutuksia

Lääkehoidon tarkennuksia ikääntyneiden oa

Lisätty oheiset ikääntyneiden lääkehoidon osaamiset oheiseen tutkinnon osaan:
Ikääntyneen osallisuuden edistäminen 30 osp

- käyttää tietoa ikääntymisen tuomista aineenvaihduntamuutoksista
- käyttää ikääntyneen lääkehoitoa koskevia tietokantoja
- käyttää tietoa lääkehoidon vaikutuksista suun terveyteen
- huomioi lääkehoidossa ikääntyneen yksilölliset tarpeet, toimintakyvyn ja mahdolliset muistisairaudet
- tunnistaa asiakkaan aktiivisesti käytössä olevien itsehoitovalmisteiden aiheuttamat vaikutukset ja yhteisvaikutukset
- käyttää tietoa mahdollisista itsehoitovalmisteiden aiheuttamista riskeistä lääkehoitoon
- toteuttaa lääkehoitoa huomioiden ikääntyneen lääkeherkkyyden ja elimistön muutokset
- tunnistaa monilääkityksen, lääkkeiden yhteisvaikutusten ja lääketurvallisuuden haasteita ikääntyneellä

Kielitaito kotimaisista kielistä

Tutkinnon osat, muutoksia

Lisätty ammattitaitovaatimus:

”käyttää työtehtävissä kahta kotimaista kieltä (suomi, ruotsi tai saame) sekä yhtä vierasta kieltä (23792)”

Löytyy jatkossa osaamisalojen molemmista tutkinnon osista (pl. Kasvatus- ja ohjausalan pt:n yhteinen tutkinnon osa, LAKAHY)

Oheisiin tutkinnon osiin:

- Kotihoidossa toimiminen, 30 osp
- Ensihoidossa toimiminen, 40 osp
- Toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen vammaistyössä, 30 osp

Elintarvikehygienian osalta asetusten ja lain mukaiset merkinnät

Tutkinnossa edellytyksenä on, että opiskelija suorittaa säädösperusteiset sekä työelämän edellyttämät luvat ja pätevyudet, jotka ovat välttämättömiä ammattitaitovaatimuksissa ja osaamistavoitteissa edellytetyn osaamisen osoittamiseksi.

Hygieniosaaminen

Lähihoitajaopiskelijalla täytyy olla hygieniapassi, jos hän työskentelee osana työtehtäviään elintarvikehuoneistossa ja käsittelee pakkaamattomia helposti pilaantuvia elintarvikkeita. Hygieniapassi vaaditaan, kun työtä tulee täyteen kolme kuukautta. Kolmeen kuukauteen lasketaan taannehtivasti myös aiemmat vastaavat työt, joissa on pitänyt olla hygieniapassi. (Elintarvikelaki 297/2021 19§.)

Elintarvikehygieniosaaminen perustuu seuraaviin säädöksiin:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus elintarvikehygieniasta (EY) N:o 852/2004 (liite II, luku XII, kohta 1)
- Elintarvikelaki (297/2021)
- Ruokaviraston määräys hygieniosaamisesta (9/2025)

**Valinnaisten tutkinnon
osien ammattitaidon
osoittamistapojen
moninaisuus**

Ammattitaidon osoittamistavat tutkintokohtaisista valinnaisista

Ei sidottu lähihoitajan työtehtäviin vaan voi olla monialaista esim. kasvatus- ja ohjausalan pt:n opiskelija

- Asiakkaan toimintakyvyn vahvistaminen, 15 osp
- Lapsen ja nuoren mielenterveystaitojen edistäminen, 15 osp
- Lastensuojelutyössä toimiminen, 15 osp
- Toiminnalliset menetelmät hyvinvoinnin edistämisessä, 15 osp

Muutettu jo aiemmin:

- Selkoviestintä asiakastyössä, 15 osp* ei muutosta nyt
- Terveys- ja hyvinvointitekнологia toimintakyvyn edistämisessä, 15 osp* ei muutosta nyt

Muut muutokset

Stilisointia ja selkeäkielisyttä

- Tutkinnon suorittaneen osaaminen
- Työtehtäviä, joissa tutkinnon suorittanut voi toimia
- Osaamisalojen kuvauksiin tarkennuksia ja selkeytystä

Lapsen, nuoren ja perheen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, 35 osp

- Lisätään oheinen ammattitaitovaatimus

”käyttää tietoa lasten ja nuorten suunterveyden edistämisen keinoista”

Muuta lisäystä

- Liite 1. Päivitetty arvoperusta OPH:n geneeriseksi, joka päivitetty 2024
- OPH:n tutkinnon perusteiden mukaiset sanoitukset valinnaisiin tutkinnon osiin
 - Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa
 - Tutkinnon osa tai osia toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta

Muutos tutkinnon osien laajuuksissa, ohjaavasääntö 15-30-45 osp

- Syynä tarkennukset lääkehoidon turvalliseen toteuttamiseen liittyen. Pieniä tarkennuksia ammattitaitovaatimuksiin.
 - Suun hoitotyössä toimiminen 50osp -> 45osp
 - Suun terveyden edistämisessä toimiminen 25 osp -> 30 osp
 - Ensihoidossa toimiminen 40 -> 45 osp
 - Akuuttihoitotyössä toimiminen 35 osp -> 30 osp
- Huom. Pl. kaikille yhteiset pakolliset tutkinnon osat (STM:n suositus hoiva-avustajasta) sekä Lasten ja nuorten kasvatuksen ja hoidon oa (Kasvatus- ja ohjausalan pt:n kanssa sama)

Mielenterveys- ja päihdetyön osaamisala

- Nimenmuutos vastaa työelämää paremmin: Mielenterveys-, päihde- ja riippuvuustyön osaamisala
 - Korostaa päihdetyötä, jossa ainoa ammatillinen koulutus
- Osaamisalan tutkinnon osat: Mielenterveys- ja päihdetyö 60 osp → Mielenterveyden edistäminen 30 osp & Mielenterveys- ja riippuvuustyössä toimiminen 30 osp
 - Sisällön tarkentaminen ja tasoittaminen
- Ammattitaidon osoittamistavat
 - mielenterveys- ja päihdetyötä toteuttavassa → mielenterveys-, päihde- tai riippuvuustyötä ...

Yhteiset tutkinnon osat – erillinen muutos työprosessi

Yhteisten tutkinnon osien päivittäminen

20.3.2025: Päivitystyön aloituswebinaari

→ **Ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien kehittämistarpeet -webinaari**

11.8.2025 klo 14.00-15.30: Infotilaisuus ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien ja niiden osa-alueiden luonnoksesta

Syyskuu 2025: Lausuntokierros yhteisistä tutkinnon osista ja niiden osa-alueista

Joulukuu 2025: Ammatillisten perustutkintojen tutkinnon perusteiden julkaisu

1.8.2026 Ammatillisten perustutkintojen tutkinnon perusteet voimaan

<https://urly.fi/3PbL>

Kiitos!
Kysymyksiä ja kommentteja?

ammatillinenkoulutus@oph.fi

[Tapahtumakalenteri | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

Sote-kahvilat syksy 2025:

25.9, 30.10, 27.11 ja 18.12

Työpajat:

Sote pt 15.5 ja 21.5

Välinehuollon pt 6.3, 17.4 sekä 14.5

Sote at ja eat 20.3, 27.3 sekä 24.4

SYKSY 14.8 ja 28.8

<https://urly.fi/3IIM>

Aurinkoa ja iloa työpäivään!

Opetusneuvos

Dinah Arifulla

ammatillinenkoulutus@oph.fi

